

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/7/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719200894
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8719200894.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobkyne: L. J. Q., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v U., na ul. D. č. XXXX/XX, právne zastúpenej JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou so sídlom v Košiciach, na ul. Urbánkovej č. 1562/6, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom v Piešťanoch, na ul. Teplickej č. 7434/147, IČO: 36 234 176, právne zastúpenému Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom v Trenčíne, na ul. 1. mája č. 173/11, IČO: 47 234 679, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.976,76 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 29.10.2019 č.k. 16Csp 17/2019-145 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Žalobkyni sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1.513,12 eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 53,1 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzi stranami sporu bola dňa 21.03.2013 uzatvorená zmluva o hotovostnom úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 1.500 eur. Podľa zmluvy mala žalobkyňa zaplatiť celkovú čiastku vo výške 3.476,76 eur. Lehota splatnosti bola dohodnutá na 84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci. Celkovo titulom uzatvorenej zmluvy žalobkyňa uhradila sumu 3.013,12 eur.

3. Uzatvorená zmluva má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom táto skutočnosť medzi sporovými stranami sporná nebola. Žalovaný je obchodnou spoločnosťou, pričom jedným z predmetov jeho podnikania je poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov. Žalobkyňa konala pri uzatváraní zmluvy ako fyzická osoba - nepodnikateľ.

4. V zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f) a písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musela obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ako aj výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

5. Zmluva o spotrebiteľskom úvere vôbec neobsahuje termín konečnej splatnosti úveru. Spotrebiteľ má mať presne určené, dokedy má úver splácať. Pod konečnou splatnosťou úveru zákonodarca nemyslel

len stanovenie počtu splátok, pretože v opačnom prípade by postačovalo uviesť len náležitosť podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, kde sa uvádza aj počet splátok. Obe tieto náležitosti nie je možné stotožňovať, a preto termín konečnej splatnosti úveru je potrebné určiť dátumovo. Pokiaľ žalovaný poukazoval na rozsudok Súdneho dvora EÚ C-42/15, v ktorom Súdny dvor EÚ konštatoval, že článok 10 ods. 2 písmeno h) Smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok, v tejto súvislosti sa zdôraznilo, že z obsahu zmluvy nemožno bez ťažkostí a s istotou identifikovať ani termín konečnej splatnosti zmluvy, ani výšku, počet a termíny splátok istiny. Presný údaj o konečnej splatnosti úveru nemožno nahradiť odkazom na údaje o dĺžke trvania zmluvy a splatnosti splátok tak ako to urobil žalovaný v zmluve, keď výpočet presnej doby konečnej splatnosti úveru ponechal na žalobkyňu. Je pravdou, že Smernica 2008/48 neustanovuje termín konečnej splatnosti ako náležitosť zmluvy o úvere, ale iba dĺžku trvania zmluvy. Súd však pri aplikácii vnútroštátneho zákona, ktorý bol účinný v čase uzatvorenia zmluvy, interpretoval tento povinný údaj tak, aby bol dosiahnutý výsledok sledovaný smernicou. Neuvedenie termínu konečnej splatnosti úveru spôsobuje podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z., že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

6. Zmluva medzi zmluvnými stranami vo svojich ustanoveniach obsahuje určenie mesačnej splátky výlučne jej celkovou výškou bez toho, aby bolo určené, aká suma sa z tejto splátky započítava na splátku istiny, aká na splátku úrokov a aká na splátky poplatkov. Neuvedenie rozčlenenia splátok považovala ustálená judikatúra súdov v Slovenskej republike za nenaplnenie požiadavky uvedenej v ustanovení § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, a preto sa považovali úvery poskytnuté prostredníctvom takto formulovaných zmlúv za bezúročné a bez poplatkov. V minulosti, ako bolo neraz vyslovené, išlo aj o nekalú obchodnú prax v zmysle ust. § 7 ods. 2 písm. b) zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Takouto obchodnou praxou veriteľ spôsobil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Zákon č. 129/2010 Z.z., účinný od 01.05.2018, upustil od požiadavky členenia splátok spotrebiteľského úveru na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov. Vyššie uvedenú zmenu zákonodarca odôvodnil skutočnosťou, že bez takejto zmeny by bol zákon aj do budúcnosti v rozpore so smernicou a tiež dôvodom, že týmto krokom zákonodarca napráva skutočnosť, že Slovenská republika pri implementácii smernice išla napriek požiadavke tzv. úplnej harmonizácie nad rámec podmienok stanovených smernicou. Zákonodarca tak potvrdil, že zákon je v tejto otázke v rozpore so smernicou.

7. Čo sa týka ročnej percentuálnej miery nákladov, táto musí byť v zmluve vyjadrená iba jedným konkrétnym číslom a vypočítaná na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. (§ 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy). Skutočná hodnota RPMN po započítaní všetkých nákladov spotrebiteľského úveru, teda aj odplaty za poskytnutie doplnkových služieb podľa zmluvy o hotovostnom úvere je 35,27 %. Žalovaný v zmluve o úvere nesprávne uviedol údaj o RPMN, nakoľko do celkových nákladov spotrebiteľského úveru nezapočítal náklad spočívajúci v poplatku, resp. odplate za poskytnutie služieb, spolu vo výške 176,40 eur. Dohoda o poskytnutí služby, ktorá je súčasťou zmluvy o úvere, nebola žalobkyňou individuálne dojednaná. Spotrebiteľ nemohol ovplyvniť jej obsah. Je formulárove pripravená a teda žalobkyňa ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť obsah tejto dohody. Takéto dohody o poskytnutí služby predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku.

8. Pri posudzovaní námietky premlčania vznesenej zo strany žalovaného sa vychádzalo z ust. § 100 ods. 1 a ods. 2 a § 107 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pri objektívnej premlčacej dobe by mal byť okamih jej začiatku nepochybný. Pri subjektívnej premlčacej dobe je dôležité zistenie, kedy sa žalobkyňa dozvedela o tom, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil a v akej výške. Zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, odkedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Pri bezdôvodnom obohatení sa prihliada tak na uplynutie dvojročnej subjektívnej lehoty počítanej odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, ako aj na uplynutie trojročnej premlčacej lehoty, prípadne desaťročnej premlčacej lehoty pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počítanej odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo. Žalobkyňa vo vzťahu k subjektívnej lehote uviedla, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela z listu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 30.07.2018, ktorým bola

úverová zmluva posúdená ako bezúročná a bez poplatkov, pričom v konaní nebolo preukázané, aby toto jej tvrdenie pravdivé nebolo. Žaloba bola podaná na súde dňa 15.02.2019 a teda dvojročná subjektívna premlčacia lehota by žalobkyni uplynula dňa 30.07.2020. Z toho je zrejmé, že v danom prípade žaloba bola podaná počas plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty. Objektívna premlčacia lehota plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia, t.j. v danom prípade od úhrad žalobkyne žalovanému, v ktorých po prvýkrát preplatila v zaplatenej splátke výšku poskytnutého úveru, čo sa dialo v období od 15.03.2016 do 18.04.2017. Možno tak konštatovať, že subjektívna dvojročná lehota a objektívna trojročná lehota boli zachované.

9. Žalobkyňa mala žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru vo výške 1.500 eur. Žalovanému na základe predložených listinných dôkazov uhradila celkovo sumu 3.013,12 eur. Žalovanému tak vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 1.513,12 eur, ktoré predstavuje plnenie bez právneho dôvodu .

10. S prihliadnutím na uvedené súd prvej inštancie rozhodol tak ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

11. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p.

12. Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Alternatívne požadoval rozhodnutie zmeniť tak, aby žaloba žalobkyne bola zamietnutá. Ako dôvod uviedol, že v konaní sa nezohľadnilo nové ust. § 54a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť. Ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradil ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

13. Žalobkyňa uhradila splátku istiny na úverovej zmluve dňa 05.04.2016. S ohľadom na vyššie uvedené nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia je po dátume 05.04.2018 premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote. Žalobkyňa doplatila úverovú zmluvu predčasnou splátkou dňa 18.04.2017. Žalobkyňa je vysokoškolsky vzdelanou osobou, nejde teda o priemerného spotrebiteľa, a preto jej nič nebránilo už počas trvania zmluvného vzťahu kontaktovať Ministerstvo spravodlivosti SR ak mala pochybnosti o náležitostiach úverovej zmluvy, ktorú vedome a dobrovoľne uzatvorila a neskôr aj plnila.

14. Výška RPMN je v úverovej zmluve uvedená korektne spolu s predpokladmi pre jej výpočet priamo uvedenými v úverovej zmluve. Podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

15. Pri výpočte RPMN zohráva dôležitú úlohu aj presný dátum, kedy došlo k prvému čerpaniu finančných prostriedkov. Na základe žalovanej úverovej zmluvy bol klientovi poskytnutý bezúčelový úver prevodom na bankový účet. Nakoľko medzi zaslaním úverovej zmluvy na podpis klientovi a dorúčením podpísaného vyhotovenia späť do spoločnosti, kedy dôjde k reálnemu načerpaniu finančných prostriedkov, uplynie niekoľko dní, žalovaný mal záujem poskytnúť klientovi korektne presnú a reálnu hodnotu RPMN, pričom po zaslaní finančných prostriedkov bola klientovi presná hodnota RPMN oznámená. Žalovaný preto nepovažuje za správne a zákonné sankcionovať jeho korektný prístup ku klientovi bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby úverová zmluva obsahovala údaj RPMN vypočítaný na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy, pričom neuvádza, akým konkrétnym spôsobom má byť údaj o RPMN vyjadrený, teda či má byť výsledok výpočtu napr. vyjadrený v forme jedného konkrétneho čísla, alebo môže byť vyjadrený, ak je daný dôvod pre takéto jeho vyjadrenie, i vo forme určitého rozpätia ohraničeného minimálnou hodnotou RPMN a jeho maximálnou hodnotou, tak ako to bolo vyjadrené aj v predmetnej úverovej zmluve. Smernica vo svojom ustanovení požaduje uviesť RPMN zrozumiteľne a stručne, čo by malo byť rozhodujúcim kritériom pre eurokonformný výklad predmetného ustanovenia zákona o spotrebiteľských

úveroch. Keďže pravidlá pre výpočet RPMN ustanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch aj smernicou nedávajú iné kritérium, má žalovaný za to, že postupoval v súlade so zákonom aj smernicou a ich cieľom a poskytol žalobkyni úplné a najpresnejšie informácie v požadovanej zrozumiteľnej a stručnej podobe. Tá žalobkyni umožnila porovnanie úveru ponúkaného žalovaným s akoukoľvek ďalšou ponukou na trhu. Uvedenie hodnoty RPMN v rozmedzí od - do predstavuje korektný a najtransparentnejší prístup ku klientovi a jeho informovanosti. Judikatúra súdov ohľadne dodržiavanie náležitostí úverových zmlúv v spotrebiteľských vzťahoch je veľmi rôznorodá a nejednoznačná. Postupným vývojom však dochádzalo aj k zmenám zákona č. 129/2010 Z.z., na ktoré je v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.02.2018 v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cdo 146/2017 potrebné prihliadať aj pri doterajšej úprave zákona č. 129/2010 Z.z.

16. V úverovej zmluve je uvedená tak doba trvania zmluvy, ako aj termín konečnej splatnosti. Doba trvania je stanovená počtom splátok - 84 mesačných splátok, z čoho musí byť aj priemernému spotrebiteľovi s ukončeným základným vzdelaním nepochybne zrejmé a jasné, že zmluva bude trvať 84 mesiacov, doba trvania je teda jednoznačne stanovená. Z dátumu konečnej splatnosti uvedenej v úverovej zmluve je žalobkyni taktiež jednoznačne zrejmé, kedy nastane konečná splatnosť úveru, preto aj táto náležitosť úverovej zmluvy je splnená. Okrem toho zákon č. 129/2010 Z.z. v znení platnom a účinnom ku dňu 01.05.2018, zmenil znenie ust. § 9 ods. 2 písm. d) tak, že povinnou náležitosťou je už len uvádzanie doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je nepochybne v úverovej zmluve dodržaná.

17. V samotnej úverovej zmluve je poistenie uvedené ako „poistenie výdavkov (dobrovoľné)“. Pokiaľ by klient o poistenie záujem nemal, v príslušnej kolónke by bolo uvedené „bez poistenia“. V tejto časti sú uvedené aj ďalšie alternatívne ponúkané služby a to konkrétne služba „zmena výšky a počtu splátok“. Klient je pri uzatváraní úverovej zmluvy dopytovaný okrem požadovanej výšky úveru a výšky splátok aj ohľadne možnosti uzatvorenia poistného, či iných doplnkových služieb a je len na slobodnom rozhodnutí samotného klienta, či sa pre niektorú z doplnkových služieb rozhodne alebo nie. Dojednané poistné a ani ďalšie alternatívne služby preto v zmysle ust. § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. nebolo potrebné započítať do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, čo sa nakoniec odzrkadlilo aj v celkovej čiastke splatnej spotrebiteľom. Uvedený postup bol v súlade so zákonným znením, a preto je nedôvodné sankcionovať postup v zmysle zákona bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou.

18. Žalobkyňa navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

19. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

20. V konaní sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

21. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

22. Ak zákon vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, je nepochybne, že do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť i matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN. Ako inak by spotrebiteľ mohol preveriť správnosť takéhoto výpočtu RPMN ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, umožňujúcej posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybne má zásadný vplyv na jeho rozhodnutie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom. Je nemysliteľné od spotrebiteľa očakávať, aby len na základe údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov uvedenej v zmluve mohol posúdiť správnosť tejto náležitosti zmluvy.

23. V zmluve je taktiež nesprávne uvedená celková čiastka, ktorú musí žalobkyňa zaplatiť. Do čiastky 3.476,76 eur žalovaný bez akýchkoľvek pochybností nezahrnul doplnkové služby, a to poistenie výdavkov vo výške 0,81 eur mesačne, poplatok za službu zmena výšky a počtu splátok vo výške 0,30 eur mesačne a poplatok za službu odloženej splátky vo výške 0,99 eur mesačne. Výška mesačného poplatku za tieto doplnkové služby predstavovala 2,10 eur, čo pri počte 84 mesačných splátok celkovo predstavuje sumu 176,40 eur.

24. Z uzatvorenej zmluvy o hotovostnom úvere zo dňa 21.03.2013 (č.l. 6 spisu) nevyplýva možnosť spotrebiteľa odmietnuť ponúkané doplnkové služby. Podľa predloženého formuláru zmluvy o úvere, jeho súčasťou boli i doplnkové služby bez akejkoľvek zmienky o možnosti odmietnutia týchto doplnkových služieb zo strany spotrebiteľa. Takto vopred naformulované doplnkové služby nemožno hodnotiť inak ako jednu z podmienok uzatvorenia zmluvy o úvere. Navyše v štandardných európskych informáciách o spotrebiteľskom úvere (č.l. 7 až 10 spisu) odovzdaných žalobkyni v súvislosti s uzatvorenou zmluvou o úvere v bode 3., označenom ako Náklady spojené so spotrebiteľským úverom, je uvedená úhrada za poistenie vo výške 0,81 eur mesačne, poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok vo výške 0,30 eur mesačne a poplatok za službu odloženej splátky vo výške 0,99 eur mesačne.

25. V zmysle ust. § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sa rozumeli všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť bola definovaná v ust. § 2 písm. h) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy a rozumel sa ňou súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

26. Ak žalovaný v zmluve do výšky mesačnej splátky 43,49 eur zahrnul i náklady na doplnkové služby, je zrejmé, že žalobkyňa musela navyše uzatvoriť i zmluvu o poskytnutí takýchto doplnkových služieb. Žalovanému nič nebránilo uviesť v zmluve o úvere pri údají o výške mesačnej splátky sumu bez splátok doplnkových služieb, ak tieto doplnkové služby do celkovej čiastky, ktorú musí dlžník zaplatiť v súvislosti s poskytnutým úverom, nemali byť zahrnuté.

27. V súvislosti s vyššie uvedeným je potrebné poukázať na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Vychádzajúc z tohto základného výkladového pravidla, ak zo zmluvy o úvere jednoznačne nevyplýva, že dojednané doplnkové služby nemali charakter služieb, ktoré musel spotrebiteľ uzavrieť, je potrebné vychádzať z toho, že išlo o náklady na doplnkové služby, ktoré bolo potrebné zohľadniť pri celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

28. Vychádzajúc z výšky mesačnej splátky 43,49 eur, vrátane doplnkových služieb a počtu splátok 84, celková čiastka, ktorú musela žalobkyňa zaplatiť, predstavovala sumu 3.653,16 eur. Ide teda o sumu vyššiu v porovnaní so sumou 3.476,76 eur, uvádzanou v zmluve o úvere. Ak žalovaný pri výpočte RPMN nezohľadnil všetky náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, bez akýchkoľvek pochybností došlo k podhodnoteniu RPMN, ktorej výpočet je závislý od správne uvedených celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Navyše, ako už bolo skôr konštatované, v zmluve o úvere nie je správne uvedená ani celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Ak zákon vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, je nepochybné, že v zmluve musí byť táto čiastka uvedená správne. S nesprávne uvedenou ročnou percentuálnou mierou nákladov v neprospech spotrebiteľa s nesprávne uvedenou celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, je spojená sankcia v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v súlade s ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy.

29. Podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti úveru. Aj

nesplnenie tejto povinnosti malo za následok sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (§ 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy).

30. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere v čl. 22 zaviedla úplnú harmonizáciu svojich ustanovení spočívajúcu v tom, že členské štáty pri implementácii smernice nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa od ustanovení smernice odchyľujú.

31. Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Smernica je väčším právnym nástrojom ako nariadenie, pretože umožňuje zladenie požiadavky na jednotu únieového práva s vôľou zachovať rozmanitosť národných úprav. Smernica sa ako právny predpis často používa napr. v oblasti vnútorného trhu, kde existujú podstatné rozdiely medzi úpravami jednotlivých členských štátov, aby sa umožnilo ich postupné zjednotenie. Smernica nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie je adresovaná iba členským štátom a nie všetkým fyzickým osobám. Ustanovenia smernice musia byť transponované do vnútroštátneho právneho poriadku s jednoznačnou záväznou právnou silou v podobe všeobecného záväzného právneho predpisu a s presnosťou a jasnosťou požadovanou na účely splnenia požiadavky právnej istoty. Až kým smernica nie je správne prebratá do vnútroštátneho práva dotknuté subjekty nemajú možnosť poznať rozsah svojich práv. Na tento stav právnej neistoty nemá vplyv ani prípadný rozsudok Súdneho dvora o nesplnení transpozície povinnosti členského štátu alebo rozsudok Súdneho dvora, ktorým bol určitým ustanoveniam tejto smernice priznaný priamy účinok. Až momentom správnej transpozície smernice nastáva právna istota, kedy fyzické a právnické osoby už musia poznať svoje práva vyplývajúce zo smernice a možno od nich požadovať, aby si uplatnili svoje práva. Ustanovenia smernice majú priamy účinok len vtedy, ak sú súčasne splnené nasledujúce podmienky a to, že uplynula transpozíčná lehota smernice, smernica nie je správne transponovaná alebo nie je zabezpečená jej úplná účinnosť, ustanovenie smernice zakladajúce právo pre jednotlivca alebo povinnosť pre členský štát musí byť dostatočne jasné, presné a nepodmienené a priama aplikácia nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe, alebo založenie resp. sprísnenie trestnej zodpovednosti tých, ktorí sa dopustia porušenia jej ustanovení. To znamená, že smernica nikdy nemôže mať horizontálny priamy účinok v sporoch medzi súkromnoprávnymi subjektmi. Je logické, že ak si členský štát nespĺnil svoju povinnosť a netransponoval smernicu správne alebo načas, nemôžu dôsledky tohto protiprávneho konania štátu znášať fyzické alebo právnické osoby a preto im nemôže byť uložená na základe neprebratej, resp. nesprávne prebratej smernice žiadna povinnosť.

32. Pre všetky spotrebiteľské spory, v ktorých sa rieši otázka, či má zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať termín konečnej splatnosti úveru je skutočnosť, že smernica zakotvuje tzv. úplnú harmonizáciu úplne irelevantná, pretože Slovenská republika pri implementácii smernice zo zákona povinnosť tzv. úplnej harmonizácie porušila. To, že Súdny dvor Európskej únie vo veci C-42/2015 potvrdil, že smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice je bezvýznamné, pretože v tomto konkrétnom prípade išlo o vnútroštátne právo nad rámec smernice. Slovenská republika teda nesprávne transformovala do svojho právneho poriadku Smernicu 2008/48, ak vo svojej vnútroštátnej právnej úprave vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

33. Požiadavka smernice k tejto otázke je tak jasná a zreteľná, že zo slovného spojenia smernice „dĺžka trvania zmluvy o úvere“ absolútne žiadnym výkladom nie je možné vyvodiť požiadavku, aby zmluva uvádzala termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

34. Požiadavka zákona je však od požiadavky smernice iná. Zákon uvádza, že zmluva musí obsahovať „dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Niet žiadnych pochybností, že slovenský zákon ide nad rámec smernice a celkom jasne požaduje vyjadrenie tak doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Ak by slovenský zákonodarca chcel vyjadriť to isté, čo požaduje smernica, ktorá navyše obsahuje požiadavku tzv. úplnej harmonizácie, je zrejmé, že by použil takú istú terminológiu ako používa smernica. Avšak slovenský zákonodarca takúto terminológiu nepoužil, ale k termínu „dĺžka trvania zmluvy o úvere“ pridal slová „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“.

35. Právne bezvýznamný je poukaz žalovaného na to, že doba trvania zmluvy je stanovená počtom splátok. Doba trvania zmluvy a počet splátok sú dve odlišné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy upravoval v ust. § 9 ods. 2 písm. f) (doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere) a v ust. § 9 ods. 2 písm. k) (počet splátok). Aj Smernica Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere rozlišovala dĺžku trvania zmluvy o úvere (článok 10 ods. 2 písm. c)) a počet splátok (článok 10 ods. 2 písm. h)).

36. Čo sa týka termínu konečnej splatnosti úveru, tento nemožno nahrádzať matematickým výpočtom osobitne pri početných splátkach ako to bolo v prípade danej zmluvy. Spotrebiteľ totiž musí mať jasno už pri uzatváraní zmluvy, kedy nastane konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, veď práve to je účelom ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Výška, počet a termíny splátok sú ďalšou povinnou náležitosťou zmluvy, a to podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Zákonodarca teda nemohol mať na mysli pri stanovení termínu konečnej splatnosti úveru počet splátok. Termín konečnej splatnosti úveru nie je možné stotožniť s počtom splátok. Je potrebné si uvedomiť, že účelom zavedenia tejto náležitosti zmluvy bolo docieľiť, aby spotrebiteľ bol už pri podpise zmluvy informovaný ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti. Nepostačuje len údaj o počte splátok, keďže nemožno od spotrebiteľa požadovať, aby si matematicky vypočítal termín konečnej splatnosti z iných údajov v zmluve. Konečná splatnosť úveru by mala byť uvedená minimálne konkrétnym mesiacom a rokom, pokiaľ termín splatnosti splátok zo zmluvy je jasný a transparentný.

37. Čo sa týka práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia toto podlieha premlčaniu. Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba a to subjektívna (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť. Subjektívna premlčacia doba je 2 - ročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku oprávneného týkajúcu sa jeho vedomosti o bezdôvodnom obohatení a vedomosti o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

38. Začiatok subjektívnej premlčacej doby je viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila.

39. Slová „keď sa oprávnený dozvie“, je potrebné vykladať v tom zmysle, že oprávnená osoba musí nadobudnúť vedomosť o skutočnostiach uvedených v ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nie je možné len predpokladať, že by oprávnená osoba mohla o tom vedieť alebo že by sa o tom mohla dozvedieť alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť.

40. V súvislosti s posudzovaním behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je potrebné zdôrazniť, že žalobkyňa vstupovala do zmluvného vzťahu so žalovaným ako so subjektom podnikajúcim v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov v dobrej viere, že žalovaným predložená a vopred pripravená zmluva bude obsahovať všetky náležitosti vyžadované v tom čase účinným zákonom č. 129/2010 Z.z. V čase úhrady poslednej splátky žalobkyňa ako priemerný spotrebiteľ nemohla ani len predpokladať, že žalovanému uhrádza aj peňažné plnenie, na ktoré mu zákonný nárok nevznikol.

41. O vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného sa žalobkyňa podľa vlastného vyjadrenia dozvedela od Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v mesiaci júl roku 2018. K tomuto svojmu vyjadreniu predložila aj odpoveď na žiadosť Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 30.07.2018 (č.l. 15 - 19 spisu). O pravdivosti tohto tvrdenia nemá žiadne pochybnosti ani odvolací súd.

42. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok, s výnimkou nenapadnutého výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, ako vecne správny potvrdil.

43. Zároveň v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % podľa ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p. s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

44. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).